

רע"פ 8709/17 - רביע ג'רבאן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 8709/17 - א'

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: רביע ג'רבאן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בתיק עפ"ג 39138-07-17 שניתן ביום 19.10.2017 על ידי כב' השופט הבכיר י' גריל וכב' השופטות ע' ורבנר וע' חן-ברק ובקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין

בשם המבקש: עו"ד עאדל בוראת

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט הבכיר י' גריל וכב' השופטות ע' ורבנר וע' חן-ברק) בעפ"ג 39138-07-17 מיום 19.10.2017, בגדרו התקבל ערעור המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בחדרה (כב' השופטת ר' סגל-מוהר) בת"פ 1449-01-16 מיום 5.6.2017. יחד עם בקשת רשות הערעור הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי, שהתקבלה בהחלטתי מיום 8.11.2017.

2. המבקש הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של אימים ובעבירה של חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות (כשהעברייין נושא נשק - חם או קר) (עבירות לפי סעיפים 192 ו-335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין)). על פי עובדות כתב האישום המתוקן, על רקע סכסוך ירושה בין עמוד 1

המבקש לבין המתלונן ובני משפחתו, התפתח ויכוח, במהלכו אחז המבקש קילשון ואיים על המתלונן כי יהרוג אותו. בהמשך, בערבו של אותו יום, ניגש המבקש למתלונן נוסף כשהוא אוחז בסכין, הניף אותה לעברו ודקר אותו בידו. כתוצאה מכך נגרם למתלונן הנוסף פצע באורך של 5X15 ס"מ ושרירים שנחתכו, באופן שהצריך סגירה עם סיכות, סד גבס וארבעה ימי אשפוז.

3. הסדר הטיעון בין הצדדים לא כלל הסכמה עונשית. בתסקיר המליץ שירות המבחן להטיל על המבקש צו מבחן למשך חצי שנה, מאסר לריצוי בעבודות שירות ופיצוי למתלוננים. בית משפט השלום אימץ בגזר דינו את המלצת שירות המבחן תוך העדפת שיקולי השיקום ודן את המבקש ל-6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי, תשלום פיצויים למתלוננים וצו מבחן למשך 18 חודשים. בין יתר הנימוקים לעונש המקל התייחס בית משפט השלום לכך שהמבקש היה עצור מאחורי סורג ובריח בגין ההליכים בתיק זה במשך תקופה של כחודשיים, שלאחריה היה נתון במעצר באיזוק אלקטרוני למשך תקופה של 3 חודשים וחודשים רבים של מעצר בית מלא. עוד התייחס בית משפט השלום לכך שהמבקש מצוי תחת צו מבחן שהוטל עליו בתיק תעבורה וכי בזמן שעבר מאז הוטל עליו הצו, התמיד המבקש בהליך הטיפולי ושמר על נקיין מסמים ואלכוהול. על רקע זה סבר בית משפט השלום כי חרף חומרת העבירות שבהן הורשע המבקש, העדפת שיקולי השיקום תשרת את האינטרס הציבורי ותחזק את המבקש בהירתמותו לטיפול ובנטישת תלותו בסמים ובאלכוהול.

4. המשיבה לא השלימה עם קולת העונש וערערה על כך לבית המשפט המחוזי. בפסק דינו - שעליו מתבקשת רשות הערעור - קיבל בית המשפט המחוזי את הערעור, ביטל את צו המבחן, העמיד את תקופת מאסרו של המבקש על שמונה חודשי מאסר והורה כי המבקש ירצה את עונש המאסר שהוטל עליו - בניכוי חודשיים בהם היה נתון במעצר של ממש - , היינו שישה חודשי מאסר, מאחורי סורג ובריח ולא בעבודות שירות והותיר על כנם את יתר רכיבי הענישה. בית המשפט המחוזי התייחס לכל טענות הצדדים, בחן אותן בהרחבה ועיין בתמונות החבלה שנגרמה למתלונן, במסמכים הרפואיים שתיעדו את הפגיעה ובמסמכים הרפואיים שהגיש המבקש בנוגע למצבו של בנו.

בית המשפט המחוזי עמד על חומרת העבירות שביצע המבקש; על פסיקת בית משפט זה שבה הודגש הצורך למגר את "תת תרבות הסכין"; על עברו המכביד של המבקש בעבירות אלימות, רכוש וסמים, בגינן ריצה תקופות מאסר; על עבירות של נהיגה בזמן פסילה; על ביצוע חוזר ונשנה של עבירות חרף עונשי מאסר בפועל ועונשי מאסר מותנים - בכל אלה ראה בית המשפט המחוזי ביטוי לאורח חיים עברייני ולכך שאין מורא החוק על המבקש.

בית המשפט המחוזי דחה את טענות המבקש כי שינה דרכיו לאחר מות אביו (בשנת 2012) והולדת בנו הבכור (בשנת 2013), משום שהתרשם שעל פי גליון הרישום הפלילי ביצע המבקש עבירת גניבה ועבירה של נהיגה בזמן פסילה לאחר אירועים אלו. בית המשפט המחוזי הדגיש כי העבירות עליהן נותן המבקש את הדין כעת בוצעו על רקע סכסוך ירושה, אשר על פי האמור בתסקיר שירות המבחן, טרם נפתר ואין לשלול הסלמה נוספת, ולא על רקע שימוש בסמים או באלכוהול.

בית המשפט המחוזי התייחס גם לפסיקה שהגיש הסנגור ואבחן אותה בקובעו שבעניינו של המבקש לא התקיימו נסיבות, כגון גיל צעיר, היעדר עבר פלילי וכדומה או שינוי משמעותי בחייו של המבקש, המצדיקות הטלת מאסר לריצוי בעבירות שירות חרף חומרת העבירות.

5. הטענה העיקרית בבסיס בקשת רשות הערעור היא כי שיקולי הצדק מצדיקים, בנסיבות המיוחדות של המקרה ושל המבקש, מתן רשות ערעור וקבלת הערעור כך שגזר דינו של בית המשפט השלום יעמוד בעינו, שאם לא כן ההליך הטיפולי שבו נתון המבקש מזה תקופה יירד לטמיון וייגרם לו נזק בלתי הפיך, פגיעה בהליכי הגמילה והטיפול שהוא מצוי בעיצומם והפקעת צו המבחן שהוטל עליו בתיק תעבורה לאחר שעבר בהצלחה 8 חודשים מתקופת המבחן שהוטלה עליו. בבקשה הודגשו נסיבותיו האישיות של המבקש ובכלל זה, מצבו של בנו בייחוד לנוכח היותו של המבקש מי שדואג לצרכי משפחתו והדמות הדומיננטית בבית. לביסוס טענתו הפנה ב"כ המבקש לאמור בתסקיר שירות המבחן, לרבות נטילת אחריות על מעשיו; הבנת הפסול שבהתנהגותו; נוכחות קבועה במפגשים הטיפוליים והתרשמות שירות המבחן בדבר קיומה של מוטיבציה פנימית לעריכת שינוי באורחות חייו; השתלבות מוצלחת ועקבית בהליך טיפולי ביחידה להתמכרויות ובדיקות תקופתיות שהצביעו על נקיין המבקש מסמים.

עוד נטען כי בעניינו של המבקש מוצדק לחרוג ממתחם העונש הראוי משיקולי שיקום - שאף הם מהווים חלק מן האינטרס הציבורי - וכי חרף חומרת העבירות שבהן הורשע אין בהם אותה "חומרה יתרה" בגינה יימנע בית המשפט מחריגה כאמור מכח הוראת סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין. בנוסף נטען כי במקרה זה מן הראוי היה ליתן משקל משמעותי להמלצת שירות המבחן משזו ניתנה לאחר בחינה מעמיקה של העובדות והנסיבות וכן כי אין בגזר דינו של בית משפט השלום חריגה קיצונית ממתחם הענישה הראויה וגם מטעם זה לא היה ראוי להתערב בו כפי שנעשה. עוד נטען כי פסק דינו של בית המשפט השלום השיג את תכלית הענישה ולא היה מקום להורות על שינוי העונש כך שירוצה מאחורי סורג ובריח, ענישה שיש בה פגיעה קשה במבקש.

6. אכן, וכפי שעמד על כך יפה ב"כ המבקש, רשות ערעור תינתן במקרים חריגים המעלים חשש לאי צדק מהותי (רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל (15.7.13) ולא רק במקרים המעלים שאלה - משפטית או ציבורית - בעלת חשיבות כללית (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה), פ"ד לו(3) 123 (1982)). אולם, לא שוכנעתי כי עניינו של המבקש אכן נמנה על מקרים אלו.

7. כפי שצוין לעיל, טענותיו של המבקש קיבלו מענה מפורט וראוי בפסק דינו של בית המשפט המחוזי (בייחוד אפנה לסעיפים מ"ט, נ ו-נ"ט לפסק הדין). בית המשפט המחוזי עמד על חומרת העבירות שביצע המבקש ועל נסיבות החומרה הנובעות מעברו הפלילי המכביד ומכך שהוא שב ומבצע עבירות ומקיים אורח חיים עברייני. כמו כן לא נמצא כי העבירות בוצעו על רקע התמכרותו של המבקש לסמים ולא לכוהול, אלא על רקע סכסוך ירושה שעומד בעינו. השתלבותו המוצלחת של המבקש בהליך טיפולי במסגרת תיק התעבורה ונקיונו מסמים בבדיקות התקופתיות הן נסיבות שיש לזקוף לזכותו, אולם אין בהן כדי להביא להעדפת השיקול השיקומי ולחריגה מהכלל בדבר הטלת עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח בעבירות מסוג זה, בהן נעשה שימוש בסכין במסגרת סכסוך בין פרטים (ע"פ 5200/16 כבוב נ' מדינת ישראל, 3.11.2016). במילים אחרות, הטלת ענישה מאחורי סורג ובריח ולו גם לתקופה שניתן להמירה בעבודות שירות הינה בגדר אמירה ערכית נכונה, כך על דרך הכלל וכך במיוחד בעניינו של המבקש לאור נסיבות ביצוע העבירות ועברו הפלילי המכביד. גם בעובדה כי כפועל יוצא מכך יופקע צו המבחן בתיק התעבורה, כאשר למבקש נותרו ארבעה חודשים מתוך שנים עשר כדי להשלימו, אין כדי להטות את הכף. עונשו של המבקש נוטה לקולא ובכך מאזן גם את הפגיעה הנוספת של העונש במבקש.

8. בקשת רשות הערעור נדחית ועיכוב ביצוע העונש מבוטל בזאת.

9. המבקש יתייצב לריצוי מאסרו בימ"ר קישון ביום ראשון 26.11.17 עד השעה 10:00 כשברשותו תעודת זהות או

דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים
08-9787377, 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ג בחשון התשע"ח (12.11.2017).

שׁוֹפֵט
